

**Protokół spotkania Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych z RJP
w Katowicach z dnia 29 września 2021 r.**

Spotkanie, w związku z zagrożeniem epidemicznym odbyło się w sposób zdalny.

Przebieg spotkania: W spotkaniu on-line udział wzięło 3 członków Powiatowej Społecznej Rady

ds. Osób Niepełnosprawnych w Katowicach, tj.:

Pani Bożena Werner - Zastępca Przewodniczącej,

Pani Sylwia Siudak – Sekretarz,

Pan Jarosław Makowski - Radny Rady Miasta Katowice powołany na VIII kadencję samorządu (2018-2023)

oraz

Członkowie Rad Jednostek Pomocniczych: nr 1, nr 4, nr 8, nr 12, nr 13, nr 17 oraz nr 18.

W dniu 29 września 2021 r. o godz. 12:00 odbyło się spotkanie Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych z Radami Jednostek Pomocniczych, w celu omówienia możliwości zapewnienia wsparcia osobom z niepełnosprawnościami na terenie wszystkich dzielnic miasta Katowice.

Obrady rozpoczęło przywitanie uczestników spotkania przez Pełnomocnika Prezydenta ds. Osób z Niepełnosprawnościami, działającego przy Wydziale Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice Panią Bożenę Michałek. Pani Bożena Michałek przedstawiła członków Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, którzy zostali powołani na podstawie Zarządzenia nr 593/2019 Prezydenta Miasta Katowice z dnia 22 października 2019 r.

Do powitania uczestników spotkania dołączył również Radny Miasta Katowice Pan Jarosław Makowski. Pan Jarosław Makowski podziękował, zarówno organizatorom spotkania, jak i wszystkim zainteresowanym RJP za uczestnictwo w spotkaniu. Następnie przedstawił główną działalność Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, a mianowicie przekazał, iż Rada (w skład której wchodzi osoby z niepełnosprawnościami) podjęła się nowatorskiego działania wraz z Pełnomocnikiem Prezydenta do Spraw Osób z Niepełnosprawnościami poprzez opiniowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej pod kątem dostępności i dostosowania przestrzeni miejskiej dla osób z niepełnosprawnościami. W trakcie posiedzeń konsultuje z projektantami miejskie projekty pod względem dostępności

do potrzeb osób z niepełnosprawnościami z każdą dysfunkcją. Po wykonaniu danego przedsięwzięcia członkowie Rady monitorują faktyczną dostępność obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Inicjatywa ta cieszy się dużym uznaniem środowisk osób z niepełnosprawnościami w naszym mieście, a przede wszystkim pozwala na tworzenie w pełni dostępnej przestrzeni miejskiej dla osób z niepełnosprawnościami, poprzez podjęcie odpowiednich działań już na etapie projektowania przestrzeni miejskiej.

Po przedstawieniu struktury i funkcji Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych głos zabrał Zastępca Przewodniczącej Rady Pani Bożena Werner. Na początku swojej wypowiedzi Pani Bożena Werner podkreśliła, jak ważną rolę pełnią RJP na terenie miasta, bowiem RJP znajdują się najbliżej problemów i potrzeb mieszkańców danej dzielnicy. RJP mogą najszybciej zapewnić wsparcie osobom, które zgłaszają się z prośbą o udzielenie pomocy, dlatego tak ważne jest uściślenie współpracy obu Rad, aby w jak największym stopniu pomagać osobom ze szczególnymi potrzebami.

Kolejnym ważnym elementem wypowiedzi Pani Bożeny Werner było zaznajomienie RJP z najistotniejszymi barierami, które napotykają osoby z niepełnosprawnościami w swoim otoczeniu. Przedstawienie problemu występowania barier w przestrzeni miejskiej ma ułatwić członkom RJP dostrzeżenie potencjalnych barier, zwłaszcza architektonicznych, utrudniających codzienne funkcjonowanie nie tylko osobom z niepełnosprawnościami, ale i osobom starszym, czy np. kobietom w ciąży. Do barier architektonicznych należy m.in.:

- brak stosowania kostki bezfazowej,
- brak wyczuwalnych krawędzi chodnika dla osób niewidomych i niedowidzących,
- krawężniki na przejściach dla pieszych wyższe niż 2cm,
- brak drzwi automatycznych,
- brak siłowników wspomagających otwieranie i funkcję opóźnionego zamykania w przypadku dużych i ciężkich drzwi,
- brak systemów głośnomówiących oraz luster na przeciwległych ścianach do drzwi w dźwigach osobowych,
- brak przestrzeni manewrowej 150*150 cm w istotnych miejscach dla osób z niepełnosprawnościami,
- brak ławek z oparciami tylnymi i podłokietnikami, przysiadaków,
- brak placów zabaw z urządzeniami integracyjnymi,

- brak stosowania pochylni,
- brak stosowania pasów ostrzegawczych,
- brak miejsc postojowych dla osób z niepełnosprawnościami.

Powyżej zostały przedstawione najczęściej występujące bariery, które znacznie utrudniają codzienne funkcjonowanie osobom z niepełnosprawnościami. Warto zatem zaznaczyć, jak ważne jest zapewnianie dostępności całej przestrzeni miejskiej dla osób z niepełnosprawnościami, w tym szczególności do administracji publicznej, kultury, sportu, rekreacji i aktywnego spędzania czasu. Wszystkie nowe inwestycje realizowane na terenie miasta Katowice powinny być dostosowane są do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i zgodne z zasadami projektowania uniwersalnego.

Na uwagę zasługuje fakt, iż istnieją różne rodzaje niepełnosprawności, każda wymaga indywidualnego podejścia. Inne potrzeby będzie miała osoba:

- z niepełnosprawnością wzrokową - tyflografiki, pola uwagi, tabliczki w alfabecie Braille'a,
- z niepełnosprawnością słuchową - pętle indukcyjne, systemy FM,
- z niepełnosprawnością ruchową - przestrzenie manewrowe, drzwi automatyczne,
- z niepełnosprawnością intelektualną – potrzeba „cichej obsługi”.

W związku z powyższym należy patrzeć wieloaspektowo na udogodnienia powstające w przestrzeni publicznej, z której każdy z nas korzysta w mniejszym lub w większym stopniu.

Podsumowując, Pani Bożena Werner podkreśliła, iż celem współpracy Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych i RJP jest wypracowanie działań, mających na celu usamodzielnianie osób z niepełnosprawnościami oraz integrowanie osób z niepełnosprawnościami z osobami pełnosprawnymi, zaczynając już od lat najmłodszych (np. poprzez budowanie integracyjnych placów zabaw).

Z powodu nieobecności na spotkaniu Przewodniczącej Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych Pani Barbary Grześ niepełnosprawność wzrokową przedstawiła Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób z Niepełnosprawnościami Pani Bożena Michałek. Samodzielne poruszanie się osobom z dysfunkcją wzroku ułatwiają przede wszystkim:

- stosowane w przestrzeniach o dużej szerokości lub w szczególnie istotnych obiektach użyteczności publicznej ścieżki dotykowe oraz zmiany faktur nawierzchni; plany

tyflograficzne i tabliczki w alfabecie Braille'a,

- stosowane na przejściach dla pieszych sygnały dźwiękowe, uzupełniające sygnalizację świetlną,
- oznaczenia w budynkach użyteczności publicznej schodów w sposób wizualny i poprzez zmianę faktury,
- stosowane oznaczenia w windach w alfabecie Braille'a oraz łatwy dostęp do windy na każdej kondygnacji,
- wyposażane windy w informację głosową mówiącą, na którym piętrze winda się zatrzymała.

Podczas spotkania głos zabrali członkowie RJP, którzy poinformowali iż:

- osób z niepełnosprawnościami, zgłaszających się o pomoc do RJP jest stosunkowo niewiele,
- istnieje problem dotyczący otrzymywania danych statystycznych na temat liczby osób z niepełnosprawnościami, zamieszkujących teren poszczególnych dzielnic (kwestię statystyki osób z niepełnosprawnościami szczegółowo omówił Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób z Niepełnosprawnościami Pani Bożena Michałek).

Pani Bożena Michałek poinformowała RJP, iż:

- Obecnie w Polsce istnieją dwa systemy orzecznictwa o niepełnosprawności, regulowane odrębnymi przepisami (ustawami) i prowadzone przez różne instytucje.
 - Orzecznictwo do celów rentowych, prowadzą lekarze orzecznicy ZUS oraz komisje lekarskie ZUS.;
 - Orzecznictwo do celów pozarentowych - prowadzone przez zespoły do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności.

Aktualnie nie ma możliwości przedstawienia danych w podziale na dzielnice dotyczących osób z niepełnosprawnościami. Elektroniczny Krajowy System Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności nie przewiduje możliwości wygenerowania niniejszych danych. Jednakże zostało wystosowane pismo do Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych wskazujące potrzebę uzupełnienia danych analitycznych ww. systemu (o ile jest możliwość powzięcia szacunkowej liczby osób z niepełnosprawnościami z MZON, o tyle z bazy danych ZUS nie jesteśmy w stanie pozyskać takich informacji).

Ponadto Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób z Niepełnosprawnościami Pani Bożena Michałek odpowiedziała również na inne zgłoszone zapytania przez RJP.

- W przypadku konieczności udzielenia pomocy w napisaniu pisma/wniosku przez osoby z niepełnosprawnościami, a w szczególności osoby z dysfunkcją ruchową i wzrokową, ww. osoby mogą zwrócić się o pomoc do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach. Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej pomogą w napisaniu i dostarczeniu pisma wraz z niezbędnymi dokumentami wymaganymi do złożenia prawidłowo wniosku.
- Za likwidację barier architektonicznych w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych nie należących do miasta odpowiada spółdzielnia mieszkaniowa lub zarządca nieruchomości. Spółdzielnie mieszkaniowe mogą ubiegać się o pozyskanie dofinansowania z PFRON w ramach programu pn.: „Program wyrównywania różnic między regionami III” – obszar A, który dotyczy likwidacji barier architektonicznych. Ponadto Pani Bożena Michałek zaznaczyła, iż zostało przesłane do spółdzielni mieszkaniowych pismo w sprawie możliwości przeprowadzenia szkolenia dotyczącego możliwości uzyskania pożyczki z Funduszu Dostępności, który obsługuje Bank Gospodarstwa Krajowego, jednakże żadna spółdzielnia nie była zainteresowana ww. szkoleniem.

Podczas spotkania głos zabral również Sekretarz Rady Pani Sylwia Siudak, która pokrótce opowiedziała o działalności Stowarzyszenia Siódemka i codziennym funkcjonowaniu rodzica dziecka z niepełnosprawnością intelektualną. Wymieniła cele stowarzyszenia, którymi są:

- polepszenie bytu oraz wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych intelektualnie i ruchowo,
- stworzenie warunków do pełnego rozwoju fizycznego i osobowego,
- integrowanie osób z niepełnosprawnościami w środowisku lokalnym poprzez ich aktywne uczestnictwo w życiu społecznym,
- wspieranie rodziny osób z niepełnosprawnościami.

Podsumowując całe spotkanie Pan Jarosław Makowski podkreślił, że Powiatowa

Spółeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych jest gotowa na dalekosiężną współpracę, pomoc w rozwiązywaniu problemów sygnalizowanych przez niepełnosprawnych mieszkańców dzielnic, wzajemne informowanie się o możliwościach udzielenia wsparcia przez Miasto Katowice i jednostki działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami, pomoc w zakresie problemów z zapewnianiem dostępności zgodnie z wytycznymi projektowania uniwersalnego. Ponadto ustalono, iż:

- Powiatowa Spółeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych i RJP będą spotykać się co pół roku, aby omówić realizowane działania w związku z nawiązaną współpracą oraz wyzwania z jakimi się mierzą w trakcie realizacji zadań na rzecz osób z niepełnosprawnościami,
- pozostałe RJP zostaną poinformowane protokołem ze spotkania o powziętych ustaleniach Powiatowej Spółecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych i uczestniczących RJP,
- zostanie umieszczona informacja o ww. spotkaniu w mediach społecznościowych prowadzonych przez RJP,
- Powiatowa Spółeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych i RJP w ramach współpracy będą się wzajemnie informować o działaniach podejmowanych na rzecz osób z niepełnosprawnościami i wspierać w kwestiach problematycznych,
- RJP mają zwracać uwagę na umieszczanie zapisów o zapewnianiu dostępności w projektach składanych w ramach Budżetu Obywatelskiego,
- zostanie przygotowana ogólna informacja dla RJP przez Wydział Polityki Społecznej, przedstawiająca możliwe formy wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami,
- kontakt pomiędzy Powiatową Spółeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych i RJP będzie możliwy poprzez podinspektora Wydziału Polityki Społecznej Panią Klaudię Porada-Olszewska nr tel. 32 259 32 07, e-mail: Klaudia.Porada-Olszewska@katowice.eu.

Protokoły ze spotkań będą dostępne na stronie internetowej Urzędu Miasta Katowice w zakładce dla osób z niepełnosprawnościami w kafelku pn. Powiatowa Spółeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych.